

NARSİSTİK KİŞİLİK İLE AFFEDİCİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Mehmet ASLAN, Havva Şeyma MERT, Muhammed YILDIZ

Özet

Affetme, kişinin empati yoluyla intikam düşüncelerinden ve duygularından vazgeçmesi demektir. Bu ise affediciliğin sosyal ilişkilerde yapıcı bir rolü olduğu anlamına gelmektedir. Narsistik kişiliğe sahip olan bireylerin diğer insanları araç olarak kullanmaları yakın ilişkiler kurmalarını engeller. Dolayısıyla affediciliğin aksine narsistik kişiliğin hem empatiden hem de yakın sosyal ilişkilerden yoksun olması narsistik kişilik ile affedicilik arasındaki ilişkinin merak edilmesine sebep olmuştur. Bu araştırmanın amacı, Narsistik kişilik ile affedicilik arasındaki ilişkiyi belirlemektir. İlişkisel tarama modelinde yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak Thompson ve ark. (2005) tarafından bireylerin affetme eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilen, Türkçe'ye uyarlama çalışması Bugay ve Demir (2010) tarafından yapılan Heartland Affetme Ölçeği ve Ames ve ark. (2006) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlama çalışması Atay (2009) tarafından yapılan Narsistik Kişilik Envanteri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmamızın sonucunda narsistik kişiliğin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve erkeklerin kadınlardan daha narsistik özelliklere sahip olduğu bulgulanmıştır. Genel affedicilik arttıkça narsistik kişiliğin alt boyutlarından olan hak iddia etme ve narsistik kişilik arttıkça da durumu affedebilme anlamlı bir şekilde azalırken; genel affedicilik ile narsistik kişilik arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Narsistik Kişilik, Narsisizm, Affedicilik

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN NARCISSISTIC PERSONALITY AND FORGIVENESS

Abstract

Forgiving is an act of giving up his revenge feeling through empathy. This means that it has a constructive role in social relationships. Narcissistic people can not build close relationships as they see people as instruments. Thus, narcissitic people do lack of both emphaty and close social relationships and this condition resulted in wonder about the relationship between narcissitic characteristics and forgiving. The purpose of this study is to determine the relationship narcissitic characteristics and forgiving. Data collection instrument in this study was created by Thompson et al. (2005)'s and adopted to Turkish by Bugay and Demir (2010)'s Heartland Forgivng Scale. The other instument was Ames et al.' Narcissistic Personality Inventory, which is adopted Turkish by Atay (2009). The participants of the study are university students. According to results, there is a meaningful difference between genders and narcissistic personality, and males are more narcissistic than females. As long as general forvigeness increases, asserting a right, which is a sub-dimension of narcissistic personality decreases. There is a meaningful relationship between general forgiveness and narcissistic personality.

Keywords: Narcissistic Personality, Narcissism, Forgiveness

1. Giriş

Bu araştırmanın amacı, Narsistik kişilik ile affedicilik arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirlemektir. Bu bölümde, bu amaç doğrultusunda araştırmanın kuramsal çerçevesi sunulmuştur.

1.1. Narsizm

Kernberg narsizmi bir savunma mekanizması olarak görmektedir. Narsizm aslında çocuğun üç yaşına gelinceye kadar anne babasını kaybetme veya onlarca terk edilme kaygısını ortadan kaldırmak için geliştirdiği bir tür koruma mekanizmasıdır. Bu bozulmuş ilişki biçimi şişirilmiş benlik vasıtasıyla yetişkinliğe kadar taşınır ve narsizme neden olur. Bireyin şişirilmiş benlik imajı, çocuklukta yaşadığı terk mi edileceğim kaygısını tekrar yaşamaktan korumaktadır. Bu koruma bir kazanç olarak görülebilir ancak bireyin tüm yakın ilişkilerini engellemektedir (Atay, 2010). Bir diğer bakış açısına göre narsistik kişiler çocukluk dönemine bir takım saplantılar gerçekleştirmektedir. Çocukluk döneminde bireyin kişilik bütünlüğünün gerçekleştirilebilmesi ve korunabilmesi için bulunduğu çevreden bir takım tepkiler alması gerekmektedir. Dolayısıyla bireyler bu gelişim döneminde bu tepkilere takıldığı takdirde narsizm meydana gelmektedir (Gençtan, 1993).

Kohut'a göre narsistik bozukluğun en temel patolojisi, bireyin benlik yapısındaki ana kusurlardır. Kohut bu kusurları şu şekilde ifade etmiştir. Düşük öz saygı, depresif duygu ve düşünceler, bireyde ihmal edilmiş çok derin bir değersizlik düşüncesi ve bireyde bulunan reddedilme hissidir (Özakkaş, 2006).

Narsistik kişilik, bireye birçok özellik bakımından olağanüstü olduğu düşüncesi verir. Bu özelliklerinden dolayı bireye bulunduğu sosyal ortamlarda aykırı olduğu duygusu verir. Dolayısıyla kendi herkesten daha fazla ilgiyi hak etmektedir. Doğal olarak birey ilgi ve ayrıcalık bekleyebilir ancak beklediği bu tavırları karşıdaki bireylere vermek için kendinde zorunluluk hissetmez. Üstelik beklediği ayrıcalıklar bir şekilde kendisine verilmezse kızar ve öfkelenir. Üstelik amaçlarını gerçekleştirmek için diğerlerini kullanır ve sömürür (Lelord ve Andre, 2009).

Narsistik özelliklere sahip bireylerin çoğunlukla kendilerini aşırı seven ya da kendilerine aşırı güvenen bireyler olduğu düşünülür. Aslında doğrusu bunun tam tersidir. Bu tür kişilik özelliklerine sahip bireyler, herhangi bir şey yapmaksızın kendini sevemediği bundan dolayı kendine saygı göstermediği için, kendini sevmek ve benliğine saygı duymak için bir şeyler yapmaya gereksinim duyar (Şahin, 2009)

Narsistik bireylerin genel özelliklerine bakıldığında büyülenmecilik duyguları, kendine haddinden fazla bağlılık, sürekli bir biçimde takdir edilmek ve onay elde etmek amacıyla diğerlerinin peşinde olmaktır. Bu bireyler insanlara yakın görünmesine rağmen aslında olan biten başkalarına dönük ilgisizlik ve insanlara arası ilişkilerde empati yoksunluğudur (Masterson, 2014). Narsistik özellikler gösteren bireyler kendilerine dönük ifade edilen negatif duygulara karşı, kendilerine yapılan eleştirilere karşı aşırı duyarlı tavırlar geliştirirler. Aşırı öfke, aşırı saldırganlık sergilerler (Kernberg, 1975). Narsistik özelliklere sahip bireyler, çoğunlukla hayatlarındaki tüm süreçlerde devamlı bir biçimde kendini beğenme, kendini aşırı sevme ve sürekli bir biçimde kendini düşünme gibi tavırlar sergilerler (Besser ve Zeigler-Hill, 2010).

Narsistik birey hayattan istediğini elde edemediği zaman akli hemen karışır. Kişilerarası ilişkilerde birisi onu hayal kırıklığına uğrattıysa, hemen o kişi kendi gözünde değersizleşir. Yaşadığı empati yoksunluğu, narsistik bireyin insanları adeta kendi işini gören nesnelere gibi algılamasına yol açar. Narsistik bireyler diğer insanları duyguları ve ihtiyaçları olmayan ve sömürülebilir olan bireyler olarak görür. Üstüne narsistik bireyler akıllarından geçirdikleri bu düşünceler ve sergiledikleri bu davranışlarından dolayı çok az suçluluk veya üzüntü hissederler (Spencer, 2001). Narsistik kişiliğe sahip bireyler, benlik saygılarının sergiledikleri performanslardan dolayı başarısızlık yüzünden yok olmasını engellemek için, olaylar karşısında daha ısrarcı bir biçimde davranarak yaşadıkları başarısızlıkların gerçekte tesadüfi bir biçimde olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadırlar (Wallace ve Baumeister, 2002).

Narsistik bireyler ilgi odağı olmakta uzadırlar. Bu tarz kişilik özelliğine sahip bireyler dikkat çekmeyi çok severler. Dikkat üzerlerinde kalsın diye hemen her şeyi ustalıklarla yaparlar. Narsistik kişiler, sosyal ortamlarda insanlar karşısında oldukça başarılıdırlar. Toplum karşısında olmak birçok kişi için aşırı düzeyde kaygıyı tetikleyici olabilir. Ancak narsistikler bu duruma bayılırlar (Twenge ve Campbell, 2010).

1.2. Affetme

Enright'a göre (1996) affetme insanların, kendisini haksız bir nedenle inciten bir diğerine karşı, sevgi, saygı ve cömertlik gibi aslında hak etmediği hislerin bu kişiye yöneltilmesini teşvik etme ve kızma, nefret etme ve olumsuz yargılama gibi duyguları isteyerek hissetmemesi olarak açıklamaktadır. Hargrave ve Sells (1997) affetmeyi şu şekilde ifade etmektedir. Affetme hata yapan bireye karşı gerçekleşen kızgınlık ve intikam alma duygusunu bir tarafa bırakarak, kişinin ilişkileri tekrardan düzeltme ve içsel yaraların, duygusal yaraların düzelmesi sürecidir.

Enright ve arkadaşlarına (1991) göre birey affettiği zaman karşısındaki bireyi kendisiyle eşit bir düzeyde görmekte ve onu saygıya layık biri olarak kabul etmektedir. Dolayısıyla ona bir şekilde karşılıksız sevgi sunmaktadır.

İnsanlar başkalarını affetme konusunda bir çok nedenle başarısızlık yaşayabilirler. Başkasını affetmede başarısızlık durumları erkeklerde ve kadınlarda farklı tezahür etmektedir. Erkeklerde başarısız affetme tutumları genel olarak sosyal içe dönüklükle açıklanabilirken, kadınlarda başarısız affetme sosyal işlevsizlikle ilişkilidir (Maltby, Macaskill ve Day, 2001). Affetmenin bir çok olumlu neticesi vardır. Bunlardan birinde kişi her insanın bir şekilde hata yapabileceğini anlayarak, bu sayede kendisine daha fazla pozitif bakış açısı geliştirir. Affetmeyle ilgili bilişsel karardan sonra birey kendine karşı daha fazla olumlu duygusal tepkiler verir (Bugay, 2016). İnsanlarda affetmede kendini ve başkalarını affetme farklı biçimlerde ortaya çıkar. Kişinin kendini affetmesinde, herhangi bir olayda bilerek ya da bilmeyerek sergilediği bir hatadan dolayı artık kendini suçlamaması söz konusudur. Bireyin başkalarını affetmesinde kendine zarar veren bireyi affetmesi söz konusudur (Akin, Özdevecioğlu ve Ünlü, 2012).

Affetme bireyde bir takım problemlere neden olmaktadır. Yapılan araştırmalarda affetme düzeyi düşük seviyelerde olan ve yaşantısal kaçınma seviyeleri yüksek düzeyde olan kişilerin daha fazla travma sonrası stres bozukluğu semptomlarına sahip oldukları ortaya konmuştur (Orcutt, Pickett ve Pope, 2005). Öğretmen adaylarında affetmeyle ilgili yapılan bir

çalışmada öğretmen adaylarının affetme özellikleriyle öz-duyarlılıkları arasında anlamlı bir ilişki ortaya konmuştur. Bireylerde öz-duyarlılık arttıkça, öz-sevecenlik arttıkça ve bilinçlilik düzeyi arttıkça aynı zamanda affetme de artmaktadır. Ancak bireylerde öz-yargılama arttıkça, izolasyon arttıkça ve aşırı özdeşleşme durumum arttıkça affetme özelliği de azalmaktadır (Asıcı ve Karaca, 2014).

2. Yöntem

Araştırmaya 151'i erkek (%33.6), 299'u kadın (%66.4) olmak üzere toplamda 450 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaşları 18 ile 33 arasında değişmekte olup yaş ortalamaları 20.75'tir.

Araştırma ilişkisel tarama modelinde yapılmış olup, veri toplama aracı olarak Thompson ve ark. (2005) tarafından bireylerin affetme eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilen, Türkçe'ye uyarlama çalışması Bugay ve Demir (2010) tarafından yapılan Heartland Affetme Ölçeği ve Ames ve ark. (2006) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlama çalışması Atay (2009) tarafından yapılan Narsistik Kişilik Envanteri kullanılmıştır.

Araştırma verilerine; Narsistik kişilik ve affediciliğin cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığına bakmak için bağımsız örneklem t testi ve aradaki ilişkiyi görmek için Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

3. Bulgular

Bağımsız örneklem t testi analizi bulgularına göre genel affedicilik (Kadınlar $X=79.13$, Erkekler $X=75.25$; $t=-3.581$, $p<.001$) ve Narsistik kişilik (Kadınlar $X=6.26$, Erkekler $X=7.32$; $t=2.471$, $p<.05$) cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta olup; Narsistik kişiliğin alt boyutlarından teşhircilik (Kadınlar $X=0.98$, Erkekler $X=1.03$; $t=2.246$, $p<.05$), üstünlük (Kadınlar $X=1.00$, Erkekler $X=1.47$; $t=3.994$, $p<.001$), hak iddia etme (Kadınlar $X=0.62$, Erkekler $X=0.81$; $t=2.440$, $p<.05$) ve affediciliğin alt boyutlarından kendini affetme (Kadınlar $X=27.44$, Erkekler $X=25.35$; $t=-2.712$, $p<.01$), diğerlerini affetme (Kadınlar $X=25.36$, Erkekler $X=24.03$; $t=-2.474$, $p<.05$) de cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Bu bulgulardan yola çıkarak kadınların erkeklere göre hem genel anlamda hem de kendilerini ve başkalarını affetmede anlamlı bir şekilde daha affedici tutumlar sergiledikleri; erkeklerin ise kadınlara göre teşhircilik, üstünlük, hak iddia etme ve genel olarak narsistik kişiliğe daha çok sahip oldukları görülmektedir.

Pearson Korelasyon analizi bulgularına göre (Tablo 3.1.); yaş arttıkça narsistik kişiliğin alt boyutlarından olan hak iddia etmenin ($r=-.132$, $p<.01$) anlamlı bir şekilde azaldığı; diğerlerini affetme ($r=.158$, $p<.01$), durumu affetme ($r=.130$, $p<.01$) ve genel affediciliğin ($r=.195$, $p<.01$) anlamlı bir şekilde arttığı görülmüştür. Genel affedicilik arttıkça narsistik kişiliğin alt boyutlarından olan hak iddia etme ($r=-.236$, $p<.01$) ve narsistik kişilik arttıkça da durumu affedebilme ($r=-.621$, $p<.01$) anlamlı bir şekilde azalmıştır. Yapılan Pearson korelasyon analizine göre genel affedicilik ile narsistik kişilik arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 3.1. Sürekli Değişkenler Arasındaki Pearson Korelesyon Analizi Sonuçları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	-											
2	-0,04	-										
3	-0,01	,419**	-									
4	0,005	,253**	,378**	-								
5	-,132**	,355**	,276**	,331**	-							
6	-0,05	,429**	,463**	,653**	,459**	-						
7	-0,05	,362**	,471**	,507**	,565**	,576**	-					
8	0,07	,285**	,229**	,488**	,248**	,482**	,396**	-				
9	,158**	-0,06	-,113*	0,029	-,107*	-0,05	-0,01	,290**	-			
10	,130**	-,254**	-,273**	-,536**	-,565**	-,583**	-,465**	-,331**	,208**	-		
11	,195**	-0	-0,08	-0,01	-,236**	-0,08	-0,04	,554**	,773**	,494**	-	
12	-0,06	,607**	,667**	,744**	,668**	,837**	,822**	,502**	-0,06	-,621**	-0,09	-

**p<.01, 1:Yaş, 2:Otorite, 3:Teşircilik, 4:Sömürücülük, 5:Hak İddia Etme, 6:Kendine Yeterlilik, 7:Üstünlük, 8:Kendini Affetme, 9:Diğerlerini Affetme, 10:Durumu Affetme, 11:Genel Affedicilik, 12:Narsistik Kişilik

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmamızın sonucunda narsistik kişiliğin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını ve erkeklerin kadınlardan daha narsistik özellikte olduğunu ortaya konmuştur. Teşircilik, üstünlük, hak iddia etmede erkek bireyler kadınlardan daha yüksek puanlar alırken, kendini affetme, diğerlerini affetmede kadınlar erkeklerden daha fazla puan almıştır. Ayrıca yaşla birlikte bireylerde hak iddia etme azalmaktadır. Aynı zamanda diğerlerini affetme, durumu affetme ve genel affedicilik anlamlı bir şekilde artmaktadır. Genel affediciliğin artması hak iddia etmeyi azaltmakta, narsistik kişiliğin artması da affetmeyi azaltmaktadır.

Narsizim ile ilgili yapılan bir araştırmaya göre; güç duygusunun, başarı duygusunun, hazcılık yaşantılarının narsisizmi artırıcı ancak yardımseverlik ve güvenlik özelliklerinin narsisizmi azaltıcı etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur. Narsistik bireyler dışarıdan görüldüğünde çok güçlü bir izlenim uyandırsalarda aslında zayıf ve güçsüz bireylerdir. Bu nedenle dış dünyaya karşı devamlı güç arayışı içindedirler. Bu özellikleri onları diğer insanlara rağmen varlıklarını abartılı bir biçimde göstermeye iter. Halbuki yardımseverlik duyguları ve

sağlanmış güvenlik duygusu bireyi diğer insanları dikkate almaya ve diğerleriyle beraber varlığını sürdürmeye mecbur kılar (Ekşi, Güngör ve Arıca, 2012).

Affetmeyle ilgili yapılan bir araştırmadaysa, yüksek benlik saygısının affetmeyi artırdığı ve bilişsel çarpıtmaların affetmeyi azalttığı sonucuna ulaşılmıştır (Gündüz, 2014). Benlik saygısının affetmeye etkisiyle ilgili diğer bir araştırmada Cardi (2011) benlik saygısının bireyde affetmeyi etkileyen bir faktör olduğunu benlik saygısı yüksek düzeyde olan bireylerin affetme düzeylerinin de yüksek çıktığını ortaya koymuştur. Affetmeyle ilgili üniversite öğrencileriyle yapılan bir araştırmada araştırmaya katılan bireylerin kişilerarası ilişkilerde yakınlıktan kaçınmaya dönük bilişsel çarpıtmalarının ve empatik ilginin affetmeyi anlamlı bir biçimde yordadığı ortaya konmuştur. Kişilerarası ilişkilerde yakınlıkla ilgili çarpıtmalar affetmeyi azaltırken bireyin empatik ilgisi affetmeyi artırmaktadır (Önal, 2014).

Kaynakça

- Akın, M., Özdevecioğlu, M., & Ünlü, O. (2012). Örgütlerde İntikam Niyeti ve Affetme Eğiliminin Çalışanların Ruh Sağlıkları ile İlişkisi. *Amme İdaresi Dergisi*, 45(1), 77-97.
- Ames, D. R., Rose, P., & Anderson, C. P. (2006). The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of Research in Personality*, 40(4), 440-450.
- Asıcı, E., Karaca, R. (2014). Öğretmen Adaylarında Affetme Özelliği ve Öz- Duyarlık. *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science*. Number (27), p. 489-505.
- Atay, S. (2009). Narsistik Kişilik Envanterinin Türkçe'ye Standardizasyonu. *Gazi University Journal of Economics & Administrative Sciences*, 11(1).
- Atay, S. (2010). Çalışan Narsist, Namar Kitabevi. İstanbul.
- Besser A., Zeigler-Hill, V. (2010). The influence of pathological narcissism on emotional and motivational responses to negative events: The roles of visibility and concern about humiliation, *Journal of Research in Personality*, (44), p.520- 534.
- Bugay, A. (2016). Affetme Artırılabilir mi. Affetmeyi Geliştirme Grubu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37).
- Bugay, A., & Demir, A. (2010). A Turkish version of Heartland Forgiveness Scale. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 1927-1931.
- Cardi, M.K. (2011). Views of the Self and Inter-connectedness as Predictors of Forgiveness Doctoral Dissertation, University of Kentucky.
- Ekşi, H., Güngör, İ.H., & Arıca, O.T. (2012). Genç Yetişkinlerde Değer Tercihlerinin Narsistik Kişilik Özellikleri Yordaması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 12 (2) 1271-1290.
- Enright, R. D., The Human Development Study Group. (1991). The Moral Development of Forgiveness. In W. Kurtines ve J. Gerwitz (Eds.), *Handbook of Moral Behavior Development*. Vol. 1, p. 123-152.
- Enright, R.D. (1996). Counseling within the forgiveness triad: On forgiving, receiving forgiveness, and self forgiveness. *Counseling and Values*, 40(2), 107-126.
- Gençtan, E. (1993). Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar. Remzi Kitabevi. İstanbul.
- Gündüz, Ö. (2014). Üniversite Öğrencilerinde Affetmeyi Yordayan Değişkenlerin Belirlenmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Hargrave, T. D., Sells, J. N. (1997). The development of a forgiveness scale. *Journal of Marital and Family Therapy*, (23). p.41-62.

- Kernberg, O. (1975). Sınır Durumlar ve Patolojik Narsisizm. (Çev. M Atakay), Birinci Baskı, Metis Kitabevi.
- Lelord, F., Andre, C. (2009), Zor kişiliklerle yaşamak, (Çev. Rıfat Madenci), İletişim Yayınları, İstanbul.
- Maltby, J., Macaskill, A., & Day, L. (2001). Failure to Forgive Self and Others: A Replication and Extension of the Relationship between Forgiveness, Personality, Social Desirability and General Health. *Personality and Individual Differences*, 30, 881-885.
- Masterson, J. (2014). Narsistik ve Borderline Kişilik Bozuklukları. Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları. 1. Basım.
- Orcutt, H., Pickett, S., & Pope, B. (2005). Experiential Avoidance and Forgiveness as Mediators in the Relation between Traumatic Interpersonal Events and Posttraumatic Stress Disorder Symptoms. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(7), 1003-1029.
- Önal, A. (2014). Bilişsel Çarpıtmalar, Empati ve Ruminasyon Düzeyinin Affetmeyi Yordama Gücünün İncelenmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Özakkaş, T. (2006). (Ed.), Narsistik ve Borderline Kişilik Bozuklukları, Litera Yayıncılık. İstanbul.
- Spencer, T. (2001) Should We Call Them Human. Narcissistic Personality Disorder and Comorbid Diagnoses, *Gale Encyclopedia of Psychology*, In Association with The Gale Group and Looksmart.
- Şahin, D. (2009). Kişilik Bozuklukları, Klinik Gelişim, İstanbul Tabip Odası Süreli Bilimsel Yayınları Cilt: 22 / No:4. İstanbul.
- Thompson, L. Y., Snyder, C. R., Hoffman, L., Michael, S. T., Rasmussen, H. N., Billings, L. S., ... & Roberts, D. E. (2005). Dispositional forgiveness of self, others, and situations. *Journal of personality*, 73(2), 313-360.
- Twenge, J.M., Campbell, W.K. (2010). Asrın Vebası: Narsisizm illeti. (Çev. Özlem Korkmaz) Kaknüs Yayıncılık, İstanbul.
- Wallace, H.M., Baumeister, R.F. (2002), The Performance of Narcissists Rises and Falls With Percieved Opportunity For Glory, *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. (82)5, p. 831.